

Referat af møde i arbejdsgruppen for Nyord Enge Onsdag den 12. august 2020

Til stede: Ole, Bjarne, Tommy, Søren S., Holger, Claus, Steen, Stig J., Elo, Lars, Jørgen og Søren Ring (SR)

Mødet fandt sted på Hyldevang. Ole havde som vanligt fået koordineret mad og drikke, og Bjarne tændte op og grillede. Jørgen og Stig kom med salat og kartoffelsalat. Tak til alle for det.

Dagsorden:

1. Sidste nyt fra arbejdsgruppen, fra Græsningslauget og i øvrigt fra Nyord Enge og sekretariatet
2. Opgaver gennemført siden sidst
3. Arbejdsopgaver efteråret 2020
4. Strandhegn - efterårsnedtagningen
5. Tiltag på vej på engene i EU Better BirdLIFE-projektet og som følge af en N2000-ansøgning til Landbrugsstyrelsen som er gået igennem her over sommeren
6. Overvågningen i 2019, og '20 indtil videre
7. ATV'en, status og næste skridt for at rottesikre den
8. Planlægning af arbejdsdage
9. Åbent Hus og ture, datoer og bemanding (husk kalender)
10. Eventuelt – herunder kontrol af adresselisten

Ad 1) og 2)

Sidste nyt fra arbejdsgruppen:

Ørnens Dag nåede at blive afholdt, men COVID-19 lukkede for resten af turene for året til dato.

Gruppen har haft 5 arbejdsdage i foråret. I start april blev der gravet Rosa rugosa op og beskåret ved tårnet. Sidst i april blev strandhegnet sat op. Skovløber fra NST Kristian (viste det sig siden) var med for sidste gang. Han er rykket til Langeland til nyt job i juli.

I sommeren har gruppen beskåret yderligere ved tårnet, slået græs, fjernet de bjørneklo og japansk pileurt, som Søren Ring (SR) havde slået. Det blev foreslået at undersøge brug af saltsyre hældt ned i stængelhuller. Det er der erfaring for virker andetsteds. Sekretariat undersøger nærmere.

Den 24. juli var en tømrer og Ole ude og udføre nødvendig nødreparation på tårnets øverste dæk. Fire planker var rådnet igennem, og noget af det bærende derunder var også rådnet væk. Tårnet er efterhånden i ret så elendig forfatning. Sekretariat har lavet endnu en ansøgning til forskellige store fonde til et nyt tårn, formidlingsstation bedre p-plads m.m. Vi håber meget, at det går igennem denne gang.

Tårnet har igen i vinter været udsat for hærværk, og den overdækkede etage har været lukket og låst af siden. Der har været åbnet for vinduerne, så svalerne har kunne komme ind og yngle (ligesom de gør under tårnet med hele ca. 25 reder i år). Det har været nødvendigt at skifte skruer ud med hængelås, da folk har

skruet dem ud for at komme ind i underetagen. Ole checker etagen af, for om svalerne har forladt rederne derinde, for derefter at åbne igen for resten af året og indtil næste forår, hvor svalerne kommer i slutningen af april. Måske skal der låses af hen over jul og nytår, hvor hærværket ofte har foregået(?).

Arbejdsgruppen har tillige skåret og klippet piletræet i svinget ved og i Vanjen, hvor kvæget ikke længere har kunne komme "indenom". De ydre hegnspæle er her i dårlig forfatning og bør skiftes. Søren tager det med til Græsningslauget og vores hegnsmænd.

Nyt fra Græsningslauget:

Der har været afholdt bestyrelsesmøde i juni. Generalforsamlingen endte med at blive skubbet til den 7. august grundet COVID-19 og pga. udfordringer med regnskab 2019, budget 2020 og udfordringer med udlodningsberegning.

Nyt fra sekretariatet:

Sekretariat har selv sagt været ramt af COVID-19-restriktioner, flere har arbejdet mere hjemme i en længere periode. Vi er nu næsten tilbage på normal, dog med respekt for COVID-19-regler.

Ad 3) Arbejdsopgaver i efteråret 2020

- a) Japansk pileurt skal gås efter og hives op så ofte som muligt og mindst ca. hver 3. uge. Så vil det lykkes os at standse denne invasive art, inden den bliver et problem.
- b) Områder med Rosa rugosa og bjørneklo må gås efter for sensommeropvækst og fjernes.
- c) Græs ved tårnet.
- d) Småreparationer på tårn mv.
- e) Brug ATV og vogn til at komme ud på engene og hente gammelt jern så som rester af hegnstråd og efterladte større, dertil plast mv., der blæser og skyller i land. Det sted, vi har lavet opstemning ude på sydengen ved den store lo, skal genbesøges, og der skal nok hældes mere jord og græstørv op om støbepladen, både her i efteråret og i slut februar.

Søren og Ole holder kontakt og opdaterer listen efterhånden.

Ad 4) Strandhegn

Vi arbejder med at nedtage strandhegnet i uge 41, imellem den 5. og 9. oktober, om vejret og vandstand passer og køer er taget fra yderfolde allerede her. Ellers bliver det i uge 43.

Ad 5) Tiltag ifm. EU Better BirdLIFE-projektet

SR orienterede om de to projekter, som er i gang på engene. Igennem EU Better BirdLIFE-projektet skal der laves tiltag for at forbedre hydrologien på engene, således at især projektets målarter brushøne, 4 ternearter og klyde får forbedret deres levesteder på engene. FVF og NST arbejder tæt sammen om dette. Det er NST Storstrøm som er projektudførende for denne del af projektet, imens FVF står for delprojektet i og omkring naturreservatet Tryggelev, Nørreballe og Salme Nor på Sydlangeland. Bl.a. vil Klyholm blive ryddet for tagrør og inddraget i græsningen i håb og forventning om, at vi kan få klyder og ternearter til at yngle her igen. På selve engene er det FVF's håb og forventning, at projektet kan lede til, at større gravede grøfter på engene kastes til, så ferskvandet får længere veje til havet og kan blive længere på engene ind i juni måned. Det vil bl.a. gavne brushøne.

Græsningslauget og NST Storstrøm har også ansøgt N2000 midler hos Landbrugsstyrelsen og har fået bevilliget penge til at oprette strandfolde på nordengene og få forbedret de ringe vandingsforhold til kvæget på nordengene. Der skal føres strøm ud og opsættes et pumpeværk fremfor de evigt nedbrydende vindvandmøller og solcelledrevne pumper. Der skal trækkes rigtig meget vand op til de ca. 110- 150 dyr, som går herude også i helt tørre somre. Der er brug for op til 7,5 -10 kubikmeter vand om dagen ved spidsbelastning.

Der skal også opsættes en større fangfold på nordengene. Det nuværende er alt for småt og skal udvides.

Ad 6) Overvågning

Rapporterne fra 2019 blev udleveret på mødet i vinter. Tallene for sæsonen 2020 er ikke indløbet endnu. Men det har været et godt år, if. overvågningen fra maj, imens data fra overvågningen i juni og de samlede 2 rapporter for 2020 afventes.

Ad 7) ATV

ATV'en har fået ædt hele sit ledningsnet af rotter i vinter/tidligt forår og har været en lang tur omkring et langsomt værksted og forsikrings sag. Den er nu god igen og på plads. Rummet den står i skal rottesikres, så det ikke kan ske igen, da det var både dyrt besværligt og ærgerligt at undvære ATV'en så længe. Det har Bjarne tilbudt at stå for sammen med dele af gruppen. Lars Jørgensen, der ejer maskinhuset, har sagt god for det til Bjarne. Der er tunge gamle sager som skal flyttes ud og tilbage igen, og der skal arbejdes noget med en god rottesikring. ATV'en har også fået 2 spraycans med rotte-afvisende spray til ledningsnettet, som snarest muligt sprøjtes ind af ATV-gruppen.

Ad 8) Arbejdsdage

Vi har aftalt, at der kommer mere fastplanlagte arbejdsdage. Ole spiller ud med en liste med datoer ca. hver 3. uge. Så kan der afmeldes, hvis vejret er for elendigt i stedet. Ole sender ud til gruppen og til Søren.

Ad 9) Åbent Hus

I lyset af COVID-19 aflyser gruppen den 30. august og de forventer at aflyse 1-2 af de næste. Tårnet er for lille til, at man kan holde 1 meters afstand, når folk også skal have et teleskop med og færdes på en smal trappe. Gruppen ønsker at holde en forsigtig linje.

Såfremt at udviklingen i COVID-19 bliver positiv i de næste måneder, kan det være at Åbent Tårn afholdes. Derfor har vi indtil videre sat følgende bemanning på:

Den 30. august – aflyst

Den 27. september – Bjarne, Steen og Stig J.

Den 25. oktober – Ole, Tommy og Søren S.

Gruppen koordinerer løbende med Hanne, som kan få turene aflyst på hjemmesiden.

Ad 10) Eventuelt

Adresselisten blev revideret. Frede og Ruth tages ud som aktive, men står fortsat på som modtagere af årsskrift. Hanne har haft en snak med dem. Elo Mortensen har meldt sig ud og fjernes fra listen.

Tak for et godt møde og de bedste hilsener

Søren Ring, FVF sekretariatet